

TEKST MARIA DEL GROSSO | FOTO'S CORNÉ SPARIDAENS

WERKEN STAAT VOOROP

David Wachowski (links) en Maciej Zak.

De Polen die in Noord-Nederland aan het werk zijn doen dit enkel en alleen om het geld. Dat geldt tenminste voor Maciej Zak en Dawid Wachowski uit Sint Jacobiparochie. Intussen beginnen ze steeds meer te wennen aan Nederland.

Het valt niet mee om Maciej Zak (28) en Dawid Wachowski (26) tegelijkertijd te treffen. De twee werken als logistiek medewerker bij Smeding Groenten en Fruit in Sint Annaparochie in drie ploegdiensten. Als ze uit de nachtdienst komen (21 tot 06 uur) zijn ze daarna lang onder zeil om bij te slapen. Er komt veel op ze af en dat is ook vermoeiend, vindt Wachowski. „Mijn baan, mijn vrienden, Nederlands leren. Ik heb tijd tekort.”

Het gesprek op het kantoor van AB Vakwerk in Berltsum vindt plaats in het Engels. Het duo verblijft inmiddels twee jaar in Friesland maar het Nederlands leren is een struikelblok. Dat ze ook nog eens in een tweetalig gebied terecht kwamen, wisten ze van te voren en maakt het nog ingewikkelder, vinden ze. *Oant sjen*, daarvan weet Zak zeker dat het Fries is, maar bij het tellen raakt hij de draad snel kwijt: „Een, twee, drie”, klinkt het.

Op het werk beperkt de conversatie met de Nederlandse collega's zich tot: „Hé, Maciej, hoe gaat het? Goed, met jou ook?“, geeft Zak als voorbeeld. Hij vindt het erg leuk dat zijn collega's ook willen proberen Pools te leren. Dagelijks verkeren ze tussen de dertig tot vijftig Poolse werknemers van Smeding.

Als ze tenminste voor elke dag werk hebben. Soms worden ze maar voor twee tot drie dagen ingeroosterd, andere periodes moeten

ze fulltime aan de bak. Altijd kunnen ze gebeld worden om in te vallen bij een van de diensten. Dat vinden ze het vervelende aan hun werk. Dat ze nooit iets kunnen plannen omdat de werkgever kan roepen. Wachowski denkt dat veel Nederlanders daarom afhaken voor dit werk. Daar komt bij dat de tweede shift vanaf 14.45 uur geen vaste eindtijd kent. Je bent pas klaar als de orders afgewerkt zijn, vertelt het duo. Je weet nooit hoe laat je thuis bent. Vrijdag is de drukste dag. Dan wordt het vaak laat.

De ogen twinkelen van plezier als ze vertellen over de kersttijd. „Dat is zo...ooo-ohhhh.”

Dat het zo druk zou zijn met bevoorrading van de Nederlandse supermarkten hadden ze in hun stoutste dromen niet kunnen bedenken. Zak zat in de tweede shift, begon om 14.45 uur en werkte uiteindelijk door tot de volgende ochtend 4 uur.

Ze willen zeker niet klagen, maar het zit een beetje in hun volksaard om te zeuren als ze geen werk hebben maar ook als er wel werk is, ongeacht om welke werkgever het gaat. Dat doen ze dan vooral in privésfeer. Nederlandse werkgevers karakteriseren Poolse werknemers als flexibele en hardwerkende personeelskrachten, die betrouwbaar zijn en netjes werken (aldus een artikel in *Onder Glas*, maart 2006).

De twee zijn blij met hun werkgever en zeker met de verdiensten. Geld was de reden dat ze uit hun thuisland vertrokken. Ze konden er hoogstens 900 euro per maand verdienen. Niet genoeg om huis en auto van te kunnen betalen, legt Zak uit. De Poolse winkelprijzen zijn bijna gelijk aan de Nederlandse, voegt hij daaraan toe.

KOPERMIJNEN

Zak heeft een technische achtergrond. Hij kwam terecht in de kopermijnen van Lubin. Gevaarlijk werk, 600 meter onder de grond. Wachowski zat in de huizenverkoop. Hij verdiende alleen als hij daadwerkelijk onroerend goed verkocht. Beiden werden door familie op werken in Nederland gewezen en beiden dachten: „We can try.”

Zak vestigde zich hier met zijn vriendin. Haar zus woont met man en kind al zo'n acht jaar in Friesland. Dat wilde het stel ook wel eens proberen. Zijn vriendin studeerde tandtechniek en werkt twee dagen per week in een Poolse tandartspraktijk in Leeuwarden.

Via haar komt Zak in contact met andere Nederlanders. Hij vertelt dat de zoon van de kliniek eigenaar onlangs geslaagd is en ze uitgenodigd werden voor een feestje.

Ook Wachowski heeft familie in Nederland. Zijn Poolse tante is met een Nederlandse man getrouwd. Hun kinderen lokten hun

Smeding groeit als kool

Smeding Groenten en Fruit in Sint Annaparochie maakt veel gebruik van Nederlandse werknemers, daarnaast is Pools personeel welkom. Er is grote behoefte aan werkkrachten, meldt de wervingscampagne: 'Wij groeien als kool, groei jij mee?' In de campagne worden 'aanpakkers' gezocht voor logistieke functies. Het bedrijf stelt een vast contract in het vooruitzicht en volop ontwikkelingsmogelijkheden. Zie ook: www.werkenbijmeding.nl.

neef hier naar toe. Zijn Poolse vrienden zitten vooral in Schiedam, Rotterdam en Amsterdam, vertelt hij. Daarom vertoef hij vaak in die steden. „Het leven is daar anders. Je kunt naar restaurants en bioscopen. Dat doe ik graag in mijn vrije tijd.” Hij denkt eraan werk te zoeken in dit deel van Nederland. „Ik ben hier gekomen om iets te bereiken.”

Leeuwarden zou een mooie tussenstad zijn, vindt Wachowski. Hij noemt het een prachtige stad en houdt van de ruimte in Noord-Nederland. In Sint Jacobiparochie is niks te doen, merkt hij op. En allebei vervloeden ze de paar kilometer naar Sint Annaparochie die ze meestal moeten fietsen. „Het regent hier altijd!” werken en wonen in Leeuwarden zou mooi zijn, droomt Wachowski, maar hoe hij dat ooit moet regelen met een hypotheek, dat lijkt hem erg ingewikkeld.

Overigens helpt uitzendbureau AB Vakwerk bij huisvesting en andere zaken. Wachowski lag na een ongeluk in het Medisch Centrum Leeuwarden en moest geopereerd worden. Het uitzendbureau stond hem bij. Ook toen hij problemen kreeg met zijn medebewoners schoot AB Vakwerk te hulp.

Zak, die samen met zijn vriendin een gezinshuis bewoont, hoeft niet zo nodig werk uit Sint Jacobiparochie. Hij heeft aardige

>>